

ÇOCUK EDEBİYATI

Editör

Prof. Dr. Mübeccel Sara GÖNEN

...Geleceğin Fikirleri...

ÇOCUK EDEBİYATI

Editör: Prof. Dr. Mübeccel Sara GÖNEN

ISBN: 978-605-7523-98-3

Copyright © Vizetek

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Vizetek Yayıncılık Sanayi ve Ticaret Limited Şirketine aittir. Vizetek Yayıncılık'ın izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı, elektronik, mekanik, fotokopi, manyetik, kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz.

Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

Sayın okuyucularımız, bandrolsüz yayınları satın almamanızı diliyoruz.

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazar(lar)ına aittir.

Yayın Koordinatörü: Ferit RESULOĞULLARI

Kapak Tasarımı & Mizanpaj: Vizetek Dizgi

6. Baskı: Ankara | Eylül, 2021 (Genişletilmiş Baskı)

7. Baskı: Ankara | Şubat, 2024

Seyranbağları Mah. İncesu Cad. 10/2 Çankaya/ANKARA

Tel.: (0312) 482 00 11

Web: www.vizetek.com.tr

E-mail: vizetekiayincilik@gmail.com

Yayıncı Sertifika No: 41575

Baskı: Vadi Grafik Tasarım ve Reklamcılık Ltd. Şti.

İvedik Org. San. 1420. Cad. No: 58/1 Yenimahalle/ANKARA,

Tel.: 0 (312) 395 85 71

Matbaa Sertifika No: 47479

ÇOCUK EDEBİYATI

Editör

Prof. Dr. Mübeccel Sara GÖNEN

Yazarlar

Zeynep BASSA

Dr. Firdevs BURÇAK

Doç. Dr. Hakan DEDEOĞLU

Doç. Dr. Ebru DERETARLA GÜL

Prof. Dr. Mübeccel Sara GÖNEN

Doç. Dr. Sonnur İŞİTAN

Prof. Dr. Arzu İPEK YÜKSELEN

Doç. Dr. Refika OLGAN

Doç. Dr. Ebru Hasibe TANJU ASLIŞEN

Bil. Uzm. Esra TAÇCI

Doç. Dr. G. Şule TEPETAŞ CENGİZ

Serpil URAL

Doç. Dr. Hatice UYSAL BAYRAK

Dr. Öğr. Üyesi Mefharet VEZİROĞLU ÇELİK

Editör

Prof. Dr. Mübeccel Sara GÖNEN

Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Eğitimi A.B.D.

Bölüm 1: Çocuk Edebiyatının Genel Hedefleri

Dr. Öğr. Üyesi Mefharet VEZİROĞLU ÇELİK

İstanbul Medipol Üniversitesi, Temel Eğitim Bölümü

ORCID: 0000-0003-3790-9026

Prof. Dr. Mübeccel Sara GÖNEN

Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Eğitimi A.B.D.

ORCID: 0000 0002 5190 1170

Bölüm 2: Cumhuriyet Öncesi ve Cumhuriyet Döneminde Okul Öncesi Çocuk Edebiyatı

Prof. Dr. Mübeccel Sara GÖNEN

Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Eğitimi A.B.D.

ORCID : 0000 0002 5190 1170

Bölüm 3: Okul Öncesi Çocuk Kitaplarının Tanımı

Serpil URAL, *Çocuk Kitabı Yazarı ve Çizeri*

ORCID: 0000-0002-8890-4447

Bölüm 4: Yaş Gruplarına Göre Çocuk Kitapları

Prof. Dr. Arzu İPEK YÜKSELEN

İstanbul Medipol Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi Çocuk Gelişimi Bölümü

ORCID: 0000-0002-3522-865X

Bölüm 5: 0-3 Yaş Dönemi Kitapları

Prof. Dr. Mübeccel Sara GÖNEN

Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Eğitimi A.B.D.

ORCID: 0000 0002 5190 1170

Dr. Firdevs BURÇAK

İstanbul Üniversitesi- Cerrahpaşa Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı.

ORCID: 0000-0002-0701-2560

Doç. Dr. Hatice UYSAL BAYRAK

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı

ORCID : 0000-0003-3996-2402

Bil. Uzm. Esra TAÇCI, *Sınıf Öğretmeni*

ORCID: 0000-0001-9957-7392

Bölümler ve Bölüm Yazarları

Bölüm 6: Edebi Türler Açısından Çocuk Edebiyatı

Doç. Dr. Ebru Hasibe TANJU ASLIŞEN

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

ORCID: 0000-0003-3306-2438

Bölüm 7: Özel Amaçla Yazılmış (Özel Temalı) Çocuk Kitapları: Özel Gereksinimli Birey Temalı Çocuk Kitapları

Doç. Dr. Sonnur IŞITAN

Balıkesir Üniversitesi, Necatibey Eğitim Fakültesi

ORCID: 0000-0002-1998-0446

Bölüm 8: Çocuk Kitaplarında Resimleme

Zeynep BASSA, Çocuk Kitabı Yazarı ve Çizeri

ORCID: 0000-0002-6142-9076

Bölüm 9: Elektronik Çocuk Kitapları (E-Kitaplar)

Doç. Dr. G. Şule TEPETAŞ CENGİZ

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Çocuk Gelişimi Bölümü

ORCID: 0000-0002-2034-9344

Bölüm 10: Hikâye Okuma ve Farklı Materyaller Kullanarak Hikâye Anlatma Teknikleri

Doç. Dr. Refika OLGAN

Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü

ORCID: 0000-0003-1953-7484

Bölüm 11: Öykü Anlatma ve Okuma Yöntemleri

Doç. Dr. Sonnur IŞITAN

Balıkesir Üniversitesi, Necatibey Eğitim Fakültesi

ORCID: 0000-0002-1998-0446

Bölüm 12: Storyline Yöntemi

Doç. Dr. G. Şule TEPETAŞ CENGİZ

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Çocuk Gelişimi Bölümü

ORCID: 0000-0002-2034-9344

Bölüm 13: İlkokullarda Çocuk Kitapları ve Dergileri

Doç. Dr. Hakan DEDEOĞLU

Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü

ORCID: 0000-0003-2436-7010

Bölüm 14: Okul Öncesi Dönemde Okuma Alışkanlığı

Doç. Dr. Ebru DERETARLA GÜL

Çukurova Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü Okul Öncesi

Öğretmenliği A.B.D.

ORCID 0000-0002-6241-8109

ÖNSÖZ

Yazıyla kaliteli ve sık etkileşime girme, çocukların gelecekte iyi bir okuryazar olma şansını artırır. Bebeklikten itibaren kitap okunan çocuklar, öykü kitaplarındaki resimleri incelemek için görsel becerileri ve okunan kitabı takip etmek için gerekli olan dinleme becerilerini erken yaşlarda kazanırlar. Bir yaşından itibaren çocuklar ebeveynlerinin kucağında resimli kitaplara bakarken yazı ile resim arasındaki farkı ayırt edebilirler. İki ve üç yaşlarındayken çevrelerindeki görselleri, birkaç işaret ve harfi tanıyabilir ve önemli bazı kelimeleri (kendi isimleri veya çok sevdikleri bir kitabın adını) fark ederler. Hatta bu yaşlarda yazının bir iletişim aracı olduğunu bilerek “erken okuryazarlık” olarak adlandırılan kendi yazılarını yazmaya başlarlar.

Çocuklara iyi nitelikli kitap okuma onların bilgilerini genişletmekte, erken okuryazarlık becerilerini geliştirmekte, sözcük bilgilerini artırmakta ve zengin dil deneyimi sağlamaktadır.

1970’li yıllardan sonra çocuk edebiyatına daha fazla önem verilmeye başlanmış ve çocuk edebiyatı akademik araştırmaların konusu haline gelmiştir. Çocuk edebiyatı ulusal ve uluslararası kültürlerin ve çocukluğa ilişkin algıların paylaşımına aracılık ettiğinden kültür açısından da önemli bir ilgi alanıdır.

Çocuk kitaplarının özellikleri ve kitap anlatmada kullanılan yöntemlerin anlatıldığı bu kitap alanın uzmanları tarafından kapsamlı bir şekilde revize edilmiştir. Kitabımızın çocuk gelişimi, okul öncesi, sınıf öğretmenliği ve çocuk kitapları konusu ile ilgilenen öğrenci ve yetişkinlere yol göstermesini dileriz.

Editör

Prof. Dr. Mübeccel Sara GÖNEN

02.08.2021

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM 1:

Çocuk Edebiyatının Genel Hedefleri1

Dr. Öğr. Üyesi Mefharet VEZİROĞLU ÇELİK

Prof. Dr. Mübeccel Sara GÖNEN

BÖLÜM 2:

Cumhuriyet Öncesi ve Cumhuriyet Döneminde Okul Öncesi Çocuk Edebiyatı 17

Prof. Dr. Mübeccel Sara GÖNEN

BÖLÜM 3:

Okul Öncesi Çocuk Kitaplarının Tanımı..... 35

Serpil URAL

BÖLÜM 4:

Yaş Gruplarına Göre Çocuk Kitapları61

Prof. Dr. Arzu İPEK YÜKSELEN

BÖLÜM 5:

0-3 Yaş Dönemi Kitapları81

Prof. Dr. Mübeccel Sara GÖNEN

Dr. Firdevs BURÇAK

Doç. Dr. Hatice UYSAL BAYRAK

Bil. Uzm. Esra TAÇCI

BÖLÜM 6:

Edebi Türler Açısından Çocuk Edebiyatı..... 101

Doç. Dr. Ebru Hasibe TANJU ASLIŞEN

BÖLÜM 7:

Özel Amaçla Yazılmış (Özel Temalı) Çocuk Kitapları: Özel Gereksinimli Birey
Temalı Çocuk Kitapları 173

Doç. Dr. Sonnur IŞITAN

BÖLÜM 8:

Çocuk Kitaplarında Resimleme193

Zeynep BASSA

BÖLÜM 9:

Elektronik Çocuk Kitapları (E-Kitaplar)239

Doç. Dr. G. Şule TEPETAŞ CENGİZ

BÖLÜM 10:

Hikâye Okuma ve Farklı Materyaller Kullanarak Hikâye Anlatma Teknikleri255

Doç. Dr. Refika OLGAN

BÖLÜM 11:

Öykü Anlatma ve Okuma Yöntemleri275

Doç. Dr. Sonnur IŞITAN

BÖLÜM 12:

Storyline Yöntemi295

Doç. Dr. G. Şule TEPETAŞ CENGİZ

BÖLÜM 13:

İlkokullarda Çocuk Kitapları ve Dergileri313

Doç. Dr. Hakan DEDEOĞLU

BÖLÜM 14:

Okul Öncesi Dönemde Okuma Alışkanlığı333

Doç. Dr. Ebru DERETARLA GÜL